

Államháztartási ismeretek

3. szeminárium

1. Feladat

Egy termék piacán tökéletes verseny van. Az adott piacon a reprezentatív fogyasztó inverz keresleti függvénye: $P = 20 - 2d$. A vevők száma a piacon 100. A reprezentatív vállalat kínálati görbéje: $P = 10 + 0,3s$. Az eladók száma 10. Írjuk fel a piaci keresleti és kínálati függvényt és határozzuk meg a fogyasztói és a termelői többlet nagyságát!

2. Feladat

Folytassuk az 1. feladatot! Tegyük fel, hogy a piaci termék bébiétel. A kormány a kisgyermek családok helyzetének javítása valamint a gyermekvállalási kedve fokozása érdekében megnöveli a gyermekgondozási díj összegét. Így a bébiétel-fogyasztók jövedelme növekszik, a keresleti függvényük jobbra tolódik. Az új helyzetnek megfelelő piaci keresleti függvény: $P = 22 - 0,02D$, miközben a kínálat változatlan, $P = 10 + 0,03S$.

- Határozzuk meg, hogyan változik a piaci egyensúlyi ár és az egyensúlyi mennyiség!
- Állapítsuk meg, hogyan hat ez a változás a fogyasztók és termelők jólétére!

3. Feladat

Egy fogyasztóról tudjuk, hogy hasznossági függvénye: $U = x \cdot y$. Az y egy összetett jószág, ára egységnyi. Az x termék ára induló helyzetben 50, és a fogyasztónak 2000 egység jövedelem áll rendelkezésére. Tegyük fel, hogy valamely adózási intézkedés (például a forgalmi adó növelésének) hatására x termék ára megduplázódik. A kormány úgy dönt, hogy egyes jövedelem-tulajdonosoknak (mondjuk azoknak, akiknek jövedelme nem éri el a 2500 egységet) kompenzációt fizet. A jövedelem-kompenzáció megállapítása érdekében állapítsuk meg, mekkora jövedelem-kiegészítést kellene kapni az adott fogyasztónak, hogy hasznossági szintje ne változzon! Számítsuk ki mindkét módszer (Hicks és Slutsky) segítségével a kompenzáció nagyságát!

4. Feladat

Egy fogyasztóról tudjuk, hogy közömbösségi görbéinek egyenlete $U = 4xy$. Az induló helyzetben x termék ára 20 egység, az y ára 50, és a fogyasztónak 10000 egység jövedelem áll rendelkezésére. A termék ára a következő időszakban a kétszeresére növekszik. Ha a kormány azt szeretné, hogy az érintett jövedelem-tulajdonos jóléti helyzete ne változzon, akkor mekkora jövedelem-kompenzációt kell fizetnie Slutsky, és mekkorát Hicks módszere szerint? (Segítség: Hicks módszerének alkalmazásához számítsa ki először az induló hasznossági szintet!)

5. Feladat

Egy kormány azt tervezi, hogy vámot vet ki valamely fogyasztási cikkre, aminek következtében az adott termék hazai termelőinek jóléte növekszik, míg a fogyasztók helyzete romlik. A termelők többlet tudnak eladni, mert csökken az import-verseny, a fogyasztók viszont drágábban tudnak vásárolni, mert a vám növeli a termék árát. A kormány szakértői megvizsgálják, hogy az intézkedés hogyan érinti a társadalmi jólétet. Az alábbiak közül

melyik esetben fogják javasolni a vám bevezetését? Az alábbi ábrán az előző feladat lehetséges jóléti kimeneteit ábrázoltuk. A *B* szereplő képviseli a termelőket, *A* a fogyasztókat. Az ábrán *C* az induló helyzetet illusztrálja, H_1 a vám bevezetése előtti hasznosság-lehetőség görbe, H_2 pedig a vám bevezetése utáni helyzet. A vám bevezetése után a szereplők az *E* pontba kerülnek.

